

aš

PRADEDU
VERSLĄ

***“Velniop viską!
Imk ir daryk”***

Richard Branson, „Virgin” įkūrėjas

TURINYS

Verslo kūrimas	1
Kaip pradėti verslą?	1
Kur pasisemti idėjų?	2
Kaip parengti gerą verslo planą?	9
Verslo pradžia	13
Kokią verslo formą pasirinkti?	14
Kokius mokesčius mokėti?	17
Kur registruoti verslą? Kaip steigti įmonę?	23
Jei samdysiu darbuotojus?	31
Kada naudinga tapti PVM mokėtoju?	32
Ar man reikės licencijų? „Vieno langelio“ principas	33
Iš kur gauti pinigų? ES finansinė parama	36
Ar man reikia investuotojų?	40
Jei noriu pradėti verslą kaime?	42
Verslo patentavimas ir išradimai	44
Verslo informacija	47

KAIP PRADĖTI VERSLĄ?

// *Nieko pasaulyje nėra galingesnio už idėją, kurios laikas atėjo.* **//**

– Viktoras Hugo, prancūzų rašytojas

Ši mintis puikiai tinka ir verslo idėjoms. Juk bet kurio verslo pagrindas – aiški, pamatuota, konkurencinga ir perspektyvi sėkmingai įgyvendinta idėja. Todėl pradėkite nuo jos. Norite pradėti verslą – įvertinkite ir tai, ką mokate, ir tai, ką mėgstate, nes sėkmė dažniausiai ateina suderinus profesiją ir pomėgius.

Pradedant verslą svarbiausia – turėti idėją, kuri įgyvendinta padės potencialiems pirkėjams pasiūlyti paslaugą ar produktą, kurio iki šiol trūko, o gal ir visai nebuvo. Sėkmingai įgyvendinta gera idėja pradės nešti jums pelną.

KUR PASISEMTI IDĖJŲ?

– *Nėra absurdiškų idėjų. Tereikia laiko, žmonių, poreikio ar kitų sąlygų, kad jos būtų įgyvendintos.*

Apsisprendę dirbti sau nepamirškite, kad gera verslo idėja gali šauti į galvą bet kur ir bet kada – prieš užmiegant ar tik atsibudus, skaitant, žaidžiant su vaikais, parodoje, prekybos centre. Kartais užuominą galima aptikti ten, kur jos visai nesitikima. Todėl turėkite šalia specialią užrašų knygelę ir užsirašykite kiekvieną sumanymą!

Kita vertus, nebijokite imtis savo verslo ir tada, jei jūs – ne pirmieji rinkoje. Kartais į tradicinį verslą reikia pažvelgti nauju kampu.

Taip pat galima pirkti jau veikiančias verslo idėjas franšizės būdu.

Tačiau svarbu žinoti ir tai, kad pati idėja dar nėra tikroji subrandinta verslo idėja. Kad tokia taptų, ji turės būti visapusiškai plėtojama ir ruošiamą, kad galėtų būti finansuojama ir sulauktų sėkmės rinkoje.

*Jkvėpimo nuosavam verslui
verta pasidairyti internete:*

www.lic.lt
www.savoverslas.lt
www.idejosverslui.lt
www.pelningasverslas.lt
www.uzdarbis.lt
www.uzsidirbkpats.lt
www.kmtp.lt
www.coolbusinessideas.com
www.businessideafactory.com
www.startupLithuania.lt

SĖKMĖS ISTORIJA

Giedrius Bunevičius kartu su žmona Inga Kupetytė-Bunevičienė Kaune įkūrė UAB „Miegantys drambliai“. Tai - laisvalaikio praleidimo centras, skirtas laipiojimu susižavėjusiems žmonėms. Įmonės įkūrėjus laipiojimas paviliojo kaip hobis dar studijų laikais. Giedrius įgijo sporto trenerio kvalifikaciją Lietuvos sveikatos universitete, o Inga yra diplomuota ekologė. Pradžioje jie subūrė bendraminčių klubą, įsirengė nedidelę salę savo ir klubo poreikiams, kurioje galėjo užsiimti mėgstama veikla. Bendraminčių daugėjo ir jie po kelerių metų jau nebeišsiteko klubo salėje, reikėjo plėstis. Be to, ši veikla sutuoktinius taip įtraukė, jog jie ėmė mąstyti apie savo verslą. Po 7-erių klubo veiklos metų jo įkūrėjai nusprendė visiškai atsidėti šiai veiklai ir įkurti didžiausią ir moderniausią boulderingo (laipiojimo rūšis) salę Lietuvoje ir net Baltijos šalyse.

Keletą pastarųjų metų Giedrius ir Inga ieškojo naujos didelės erdvės ir galimų finansavimo šaltinių savo verslui. Vieno renginio metu Kaune sužinojo apie galimybę pradėti jauną verslą su VšĮ „Versli Lietuva“ pagalba, pasinaudojant verslo pradžios krepšeliu jaunimui.

*Giedrius Bunevičius ir
Inga Kupetytė-Bunevičienė*

Nuo to prasidėjo realūs veiksmai, o 2014 m. vasarą jie jau kėlėsi į naujas patalpas ir savo pačių nuostabai statėsi didžiausią laipiojimo sieną - svajonė po truputį ėmė virsti realybe. Jaunieji verslininkai sako esą labai dėkingi patarti ir pakonsultuoti niekada neatsakiusiems pagal verslo pradžios krepšėlį dirbantiems UAB „FINDEP“ konsultantams, nuostabiai savo komandai - daug ką visi darė savo rankomis ir jėgomis, kartu įdėjo daug meilės į šią veiklą ir tai jaučia kiekvienas čia užsukęs.

Šioje salėje vyksta ne tik laipiojimo užsiėmimai ir treniruotės, bet ir kineziterapeuto vedamos mankštos, edukacinės programos mokinių ir studentų grupėms, organizuojami vaikų ir suaugusiųjų gimtadieniai bei įmonių laisvalaikio renginiai. Kiekvienas užsukęs čia gali jaukiai išgerti kavos ar arbatos, prisijungti prie nemokamo bevielio interneto, pavar tyti knygą ar žurnalą, žaisti stalo žaidimus ar tiesiog maloniai atsipūsti - tam skirta atskira erdvė balkone su vaizdu į salę ir į šalia esantį Draugystės parką.

Šiam verslui su kiekvienu mėnesiu sekasi vis geriau, žmonių daugėja. Čia lankosi žmonės iš visos Lietuvos, atvyksta sportininkai iš Klaipėdos ir Vilniaus klubų, kaimyninės Latvijos ir Kaliningrado srities. Apie „Miegančius dramblius“ kasdien sužino vis daugiau kauniečių, ieškančių neįprastų laisvalaikio leidimo būdų šaltais žiemos vakarais.

AR IDĖJA PERSPEKTYVI?

Prieš pradėdami plėtoti savo verslo idėją, turite apytiksliai nustatyti jos naudą klientams, galimybes ją įgyvendinti, įvertinti, ar ji bus pelninga. Vertėtų pasitikrinti, ar jūsų idėjos dar niekas neužpatentavo. Ir pagalvoti, iš kur gauti pinigų jai įgyvendinti.

Diskutuokite apie savo idėją su draugais, dėstytojais, specialistais ar potencialiais klientais: kuo intensyviau ir plačiau idėją pristatysite, tuo aiškiau galėsite apibrėžti jos naudą ir galimybes rinkoje.

AUGIMO POTENCIALĄ TURINČIOS VERSLO IDĖJOS SUDEDAMOSIOS DALYS

Aiški
nauda
vartotojui

Pakankamai
didelė rinka

Galimybė
įgyvendinti ir
pelningumas

Pakankamas
inovatyvumas

AR GALVOJATE APIE VARTOTOJĄ?

Rinkos sėkmės raktas yra ne puikios prekės, o patenkinti klientai. Žmonės pinigus leidžia tam, kad tenkintų savo poreikius ar išspręstų problemas. Todėl turite aiškiai apsibrėžti, kokią naudą vartotojas gaus pirkdamas jūsų prekes ar paslaugas.

Tie, kurie sako: „Mūsų naująjį prietaisą sudaro 25 proc. mažiau detalių“, galvoja apie gaminį. Tie, kurie sako: „Mūsų naujasis prietaisas klientui sutaupo 25 proc. laiko ir 20 proc. išlaidų“, galvoja apie klientą.

“

Tapti ir išlikti verslininku gali tik tas, kuris kaskart pasirodo kaip puikiausias vartotojų įsakymų vykdytojas. Tas, kuris šio egzamino neišlaikys, patirs nuostolių. Būtinybė gauti pelno verčia verslininką kuo greičiau ir tobuliau prisiderinti prie vartotojų norų

– Viktoras Hugo, prancūzų rašytojas

NĖRA NIEKO GERIAU, KAI GALI DARYTI TAI, KAS PATINKA IR IŠ TO UŽDIRBTI PINIGUS.

Išskirkite savo gebėjimus

.....
.....

Parašykite tai, apie ką dažnai svajojate

.....
.....

Išskirkite Jums brangias vertybes

.....
.....

Pavaizduokite savo VERSLO IDĖJĄ, kuri jungtų Jūsų troškimus, gebėjimus,
gyvenimo būdą, vertybes.

AR IŠSIAIŠKINOTE RINKOS DYDĮ?

Kitas sėkmingos verslo idėjos požymis - kokio dydžio yra siūlomos prekės ar paslaugos rinka, kokiai tikslinei klientų grupei ji skirta.

Įvertinkite galimą konkurenciją. Pagalvokite, kodėl ir kaip jūsų verslo idėja padės įveikti konkurentus.

AR UŽTEKS LAIKO IR PINIGŲ?

Išplėtojote savo verslo idėją, jau planuojate steigti įmonę, todėl turite būti tikri, kad galimybės idėją įgyvendinti yra realios. Juk statyti viešbučius Mėnulyje techniškai dar gal būtų įmanoma, tačiau, apskaičiavus išlaidas, tampa aišku, jog tuo užsiimti neapsimoka. Todėl svarbu įvertinti, kas gali trukdyti verslui ir apskaičiuoti, kiek reikės laiko ir pinigų, kol jūsų verslas taps pelningu.

KIEK UŽDIRBSIU?

Paprasčiausia apskaičiuoti, kokios bus įmonės išlaidos perkant medžiagas ar paslaugas ir kiek pajamų ji gaus pardavusi produkciją arba paslaugas.

Šiame etape reikia įvertinti ir kitus dalykus - transporto, benzino, pašto, sandėliavimo, žmonių samdymo ir daugybę kitų išlaidų. Išsiaiškinti kokios yra pigesnės kontoros nuomos galimybės, ar turite palankių kompiuterių išperkamosios nuomos pasiūlymų ir kt. Aktualu išsiaiškinti, kokios yra galimybės įdarbinti darbuotojus ne visai darbo dienai.

Svarbu apskaičiuoti, kiek jums reikės apyvartinių lėšų, jei jūsų produkcijos paklausa augs ir jūs pradėsite gaminti daugiau. Apyvartinių lėšų trūkumas - vienas iš didžiausių pradedančio (ir ne tik) verslo pavojų.

AR PASIĖMĖTE KREPŠELĮ?

Pirmųjų verslo metų krepšeliai dalinami visiems norintiems pradėti verslą. Jei esate jaunesnis nei 30-ies ir įmonę įsteigsite per šešis mėnesius nuo krepšelio gavimo, galėsite gauti 50 valandų konsultacijų ir 24 valandų mokymų. Daugiau informacijos: www.versli Lietuva.lt skirsnyje „Verslo pradžia“.

KAI TRŪKSTA APYVARTINIŲ LĖŠŲ

Labai dažnai verslininkas, kad tik nepritrūktų apyvartinių lėšų, perka žaliavas brangiau tam, kad jam atidėtų atsiskaitymą, ir parduoda produkciją pigiau vien tam, kad su juo atsiskaitytų iš karto! Per metus prarandama daug pinigų!

KAIP PARENGTI GERĄ VERSLO PLANĄ?

// *Kruopščiai ir sąžiningai dirbant, verslo planas verčia disciplinuotai mąstyti. Idėja, kuri iš pradžių atrodo nuostabi, pasidomėjus detalėmis ir skaičiais, gali visiškai nublankti.*

– Eugene Kleiner,
rizikos kapitalo investuotojas

Verslo idėją turite, metas imtis verslo plano. Verslo planas padės jums nuspręsti, ar jūsų idėją verta įgyvendinti, numatyti, kas gali tam sutrukdyti. Šiame etape svarbiausia nieko neišleisti iš akių, bet ir nepasimesti smulkmenose!

Jums reikės parengti veiklos bei pirmąjį biudžeto planus, kuriuose turėsite numatyti ir aprašyti: plėtrą, gamybą, rinkodarą, pardavimą, finansus.

Didelė svarba verslo planui skiriama neatsitiktinai. Verslo planas reikalingas jums - pradedančiajam verslininkui, nes padeda susidėlioti idėjos įgyvendinimo strategiją. Detalesnis verslo planas būtinas ieškant pinigų - gali būti, kad nuspręsite kreiptis į bankus, investuotojus ar paramos fondus. Tie, kas turi pinigų ir yra pasirengę juos investuoti, pirmiausia skaitys jūsų, kaip ir kitų pretendentų, verslo planus. Jį pateikdami įrodysite, kad esate pajėgus parengti ir aiškiai išdėstyti įvairius įmonės steigimo ir valdymo aspektus, kad apskaičiavote ir esate įsitikinęs savo verslo ilgalaikę ekonominę sėkmę.

Verslo planas turės būti nuolat atnaujinamas.

Verslo planas tiksliai apibūdina ekonominę aplinką, užsibrėžtus tikslus ir naudotinas lėšas.

RENGIANT VERSLO PLANĄ, GALIOJA KELIOS PAGRINDINĖS TAISYKLĖS:

Aiškumas

Verslo plano struktūra turi būti aiški ir logiška. Verslo planas įtikina ne statistinių duomenų ir analizių gausa, o atskirų teiginių išdėstymu pagal svarbą ir dėmesio sutelkimu į esminius dalykus. Rekomenduotina verslo plano apimtis - apie 30 puslapių.

Dalykiškumas

Verslo plano stilius turi būti dalykinis. Perdėtai entuziastinga kalba trukdo, kelia nepasitikėjimą. Žalinga yra ir pernelyg kritiškai pristatyti savo projektą, nurodyti praeities nesėkmes. Duomenis verslo plane pateikite dalykiškai ir teisingai.

Paprastumas

Rašote verslo planą detalesnį, nes jį skaitys potencialūs investuotojai. Nemanykite, kad techninių detalių gausa padarys kompetentingo verslo plano įspūdį. Tik labai retais atvejais į pateiktą medžiagą gilinsis technikos ekspertai. Dažnai kur kas labiau vertinamas paprastas pristatymas, aiškinamasis brėžinys ar nuotrauka. Jei norite, gamybos proceso ar techninę gaminio informaciją pateikite prieduose.

Vientisumas

Jeigu verslo planą rengė keletas žmonių, visą turinį sujungti į vientisą tekstą turėtų vienas žmogus.

Tvarkingumas

Tas pats vientisumo reikalavimas galioja ir verslo plano formai. Tai įgyvendinti padeda atitinkamai parinktas šriftas, tvarkingai parengti ir informatyvūs grafiniai vaizdai, turinys, puslapiinės antraštės su įmonės logotipu, įrišimas ar susegimas.

Verslo plano santrauka

Verslo plano santrauka turi sudominti potencialius investuotojus, kurie pirmiausia ją perskaito ir sprendžia, ar skaityti visą verslo planą. Santrauka - tai ne įvadas, o visų svarbiausių jo sudedamųjų dalių apibendrinimas. Santraukai perskaityti turėtų užtekti 5-10 minučių.

Jūsų patogumui galite pasinaudoti Verslo plano finansine skaičiuokle, kuri padės Jums įvertinti planuojamo kurti verslo perspektyvas ir rezultatus. Ją rasite čia: <http://www.verslilietuva.lt/lt/verslo-pradzia/verslo-plano-skaiciuokle/>

Verslo kūrimas

KLAUSIMAI, PADĖSIANTYS PARENGTI VERSLO PLANĄ:

Šie klausimai yra tik rekomendacinio pobūdžio ir nebūtina į visus išsamiai atsakyti. Žinoma, gal norėsite aprašyti ir tai, ko čia neklausama.

1. Prekė ar paslauga

Kokią tieksite prekę ar teiksite paslaugą? Kokią naudą tai atneš vartotojui?

Ar ši idėja yra išskirtinė? Kuo?

Ar idėja yra apsaugota? Gal reikia patento?

Ar jūsų veiklai reikės licencijos(ų), kokia jų kaina?

Kas bus jūsų klientai? Kaip juos pritrauksite?

Ko jums reikia, kad pradėtumėte prekę gaminti, teikti paslaugą?

Kaip numatote plėstis? Kas jums gali sutrukdyti ir kaip nuo to apsisaugosite?

2. Rinka ir konkurencija

Su kuo konkuruosite? Kuo jūsų prekė ir paslauga bus pranašesnė už konkurentų?

Kiek turėsite pirkėjų? Kokio dydžio bus jūsų produkto rinka?

Kiek laiko išlaikysite savo konkurencinį pranašumą? Kodėl?

Kaip į jūsų pasirodymą rinkoje reaguos konkurentai? Koks bus jūsų atsakas į šią reakciją?

3. Rinkodara ir pardavimas

Kiek planuojate parduoti? Kokia kaina? Kiek turėsite išlaidų?

Kokių reikės gamybos pajėgumų?

Ar remsitės skverbimosi strategija, ar numatote iš pat pradžių „nusigriebti“ kuo daugiau pelno? Pagrįskite savo sprendimą!

Ar numatote imtis rinkodaros? Ar reklamuositės ir kaip?

Kokių tolesnių žingsnių prireiks prekės ar paslaugos pasiūlymui parengti?

4. Verslo organizavimas

Ką darysite patys, o kokias paslaugas pirsite?

Su kokiais partneriais bendradarbiausite?

Kokia jūsų įmonės struktūra?

Kokių žmonių reikia numatyti prekei gaminti ar paslaugai teikti?

5. Valdymas ir darbuotojai

Kas yra jūsų komandos nariai ir kuo jie pasižymi: išsilavinimu, darbo patirtimi, žiniomis, rezultatais, profesine kompetencija?

Kokios patirties ir gebėjimų komandai trūksta? Kaip ir kuo rengiatės komandą papildyti? Kaip bus paskirstytos užduotys?

6. Įgyvendinimas

Kaip bus organizuojamas jūsų verslo idėjos įgyvendinimas?

Kokius užsibrėžėte ilgalaikius tikslus? Išvardykite konkrečius tolesnius žingsnius.

7. Rizika

Kokia yra rizika (rinka, konkurencija, technologija, plėtra) įgyvendinant jūsų verslo sumanymą?

Kaip tikėtės šią riziką įveikti?

8. Finansų planas ir finansų strategija

Kiek planuojate lėšų skirti verslui, kiek planuojama gauti pajamų, pelno?

Ką siūlo bankai ir išperkamosios nuomos bendrovės? Jų reikalavimai?

Ar yra galimybė pasinaudoti Europos Sąjungos parama?

Kas finansuos?

Informacijos ir patarimų apie verslo planus ir jų rengimą gausite bet kuriame Lietuvos verslo informacijos centre - jie įsikūrę daugelyje savivaldybių.

Daugiau informacijos:

*www.lvpa.lt, www.versloturnyras.lt, www.verslauk.lt, www.pagaukseme.lt,
www.bizplans.com, www.bplans.com (nemokami pavyzdiniai verslo planai anglų k.),
www.canadabusiness.ca*

VERSLO PRADŽIA

- Kokią verslo formą pasirinkti?
- Kokius mokesčius mokėti?
- Kur registruoti verslą? Kaip steigti įmonę?
- Jei samdysiu darbuotojus?
- Kada naudinga tapti PVM mokėtoju?
- Ar man reikės licencijų?
- „Vieno langelio“ principas

KOKIĄ VERSLO FORMĄ PASIRINKTI?

Pirmiausia atsakykite į klausimą, ar norite dirbti (investuoti) vienas, ar kartu su partneriu ar partneriais. Nuo to priklausys ir jums tinkama verslo forma: galite užsiimti individualia veikla ar steigti įmonę. Užsiimti individualia veikla yra paprasčiau, nereikia kurti įmonės valdymo struktūros, pradėti galima su mažiau pinigų ir kt. Tačiau vis dėlto, prieš apsisprendžiant būtinai reikia panagrinėti ir kitus dalykus - skiriasi šių veiklų mokesčių dydis, atsakomybės laipsnis, steigėjų skaičius.

Jei nuspręsite dirbti individualiai, galite gauti individualios veiklos vykdymo pažymą, arba įsigyti verslo liudijimą iš anksto sumokėdamas fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Žinotina, kad ne visoms veikloms yra išduodami verslo liudijimai (pvz., mokyti vairuoti, tiekti šilumą, teikti bendras socialines paslaugas ir kt. gali tik įmonės).

Prieš registruodami įmonę turėtumėte pasidomėti, kokių leidimų ir licencijų reikės jūsų veiklai.

Tai galima padaryti pasinaudojant el. įrankiu „Klausimynai ir Kontroliniai klausimynai“, esančiu portale „Verslo vartai“ čia::

<http://www.verslovartai.lt/lt/planuokversla/klausimynai/apie-klausimynus/>

Verslo formų palyginimą rasite 1, 2 ir 3 lentelėse.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.vmi.lt

INDIVIDUALI VEIKLA:

<https://www.vmi.lt/cms/nuolatiniu-lietuvos-gyventoju-iregistravimas>

JURIDINIAI ASMENYS:

<https://www.vmi.lt/cms/lietuvos-juridiniu-asmenu-uzsienio-juridiniu-asmenu-filialu-ir-atstovybiu-iregistravimas>

Verslo pradžia

1 lentelė

KUO SKIRIASI VERSLO FORMOS

Vertinimo kriterijai	Mažoji bendrija (MB)	Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)	Akcinė bendrovė (AB)	Individuali įmonė (II)
1. Mažiausias dalyvių skaičius	1 narys	1 akcininkas	1 akcininkas	1 savininkas
2. Didžiausias dalyvių skaičius	10 narių. Gali būti tik fiziniai asmenys	249 akcininkai	Neribojamas	1 savininkas (fizinis asmuo)
3. Minimalus kapitalo dydis	Nėra nustatytas	Įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 2500 Eur (8632 LT)	Įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 40 tūkst. Eur (138 112 LT)	Nėra
4. Dalyvio (savininko, nario, akcininko ir kt.) turtinė atsakomybė	MB nario ribota civilinė atsakomybė	Ribota civilinė atsakomybė (už UAB prievolės akcininkai savo turtu neatsako)	Ribota civilinė atsakomybė (už AB prievolės akcininkai savo turtu neatsako)	Neribota civilinė atsakomybė (jeigu prievolėms įvykdyti neužtenka individualios įmonės turto, tai atsako savininkas savo turtu)
5. Sprendimo priėmimo (balsavimo) principas	Įprasta praktika – 1 narys 1 balsas, tačiau kai MB yra vadovas, MB nuostatuose gali būti nustatyta kitaip	Jei visos UAB akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą	Jei visos AB akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą	Sprendimus priima savininkas

*ŽŪB dalininkai yra ŽŪB nariai ir ŽŪB pajininkai. ŽŪB narys – fizinis asmuo, sukakęs 18 metų, bei juridinis asmuo, ŽŪB narių susirinkimo priimtas į ŽŪB narius, turintis pajų (minimalaus dydžio) ir sprendžiamąjo balso teisę. ŽŪB pajininkas – fizinis ar juridinis asmuo, įsigijęs bet kokio dydžio pajinį įnašą, nepriimtas į narius ir neturintis sprendžiamąjo balso teisės.

Verslo pradžia

Tikroji ūkinė bendrija (TŪB)	Komandinė ūkinė bendrija (KŪB)	Žemės ūkio bendrovė (ŽŪB)	Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) (KB)
2 tikrieji nariai	3 – 2 tikrieji nariai ir 1 komanditorius	2 nariai	1 savininkas
20 tikrųjų narių	20 dalyvių, kurių bent 2 yra tikrieji nariai	Neribotas (be dalininkų narių ŽŪB gali būti ir dalininkų pajininkų*)	1 savininkas (fizinis asmuo)
Nėra	Nėra	Nėra	Nėra
Neribota (jei TŪB prievolėms įvykdyti neužtenka TŪB turto, tikrieji nariai atsako solidariai visu savo turtu)	Neribota (jei KŪB prievolėms įvykdyti neužtenka jos turto, tikrieji nariai atsako solidariai visu savo turtu, o komanditiniai – tik tuo savo turtu, kurį įnešė į KŪB)	Ribota civilinė atsakomybė (už ŽŪB prievolės nariai savo turtu neatsako)	Ribota civilinė atsakomybė (kiekvienas KB narys atsako sumokėto stojamojo mokesčio ir į KB įnešto pajinio dydžiu)
Sprendimus bendru susitarimu priima TŪB tikrieji nariai (jungtinės veiklos sutartyje gali būti numatyta, kad sprendimai priimami tikrųjų narių balsų dauguma, išskyrus Ūkinių bendrijų įstatyme nustatytus atvejus)	Sprendimus bendru susitarimu priima KŪB tikrieji nariai (jungtinės veiklos sutartyje gali būti numatyta, kad sprendimai priimami tikrųjų narių balsų dauguma, išskyrus Ūkinių bendrijų įstatyme nustatytus atvejus)	ŽŪB susirinkime narys turi tiek balsų, kiek susidarytų padalijus jo turimo pajaus dydį iš minimalaus pajinio įnašo (kurio dydis nurodomas kiekvienos ŽŪB įstatuose)	Kiekvienas narys turi 1 balsą KB

Verslo pradžia

2 lentelė

KOKIUS MOKESČIUS MOKĖTI?

Kokius ir kiek mokesčių reikia mokėti, priklausys nuo jūsų pasirinktos verslo formos.

	Individuali veikla pagal verslo liudijimą	Individuali veikla pagal pažymą	Individuali įmonė
Savininko / nario / direktoriaus apmo- kestinimas	VSD (pagrindinei pensijos daliai) - 630 eurų per metus, PSD - 324 eurai per metus, GPM - 540 eurų pajamų per metus (jei savivaldybės nekeičia minimalaus mokesčio dydžio)	VSD (pensijų, motinystės ir tėvystės) - 28,5 proc. (29,5 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis) nuo 0,5 apmokestinamųjų pajamų. PSD - 9 proc. mokama nuo 0,5 apmokestinamųjų pajamų. GPM - 5 proc. (išskyrus laisvasias profesijas ir pajamas vertybinių popierių) arba 15 proc. , tačiau apskaičiuojant GPM, VSD ir PSD mokesčiai įtraukiami į atskaitymus.	VSD (pagrindinei ir papildomai pensijos daliai) - 26,3 proc. (27,3 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis) mokama: 1) tik nuo savininko išsiimtų asmeniniams poreikiams lėšų sumos jeigu: 1) veikia pirmuosius metus; savininkas yra ne vyresnis nei 29 metų; jam paskirta senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensija; įmokos už savininką jau sumokėtos (pvz., dirbant pagal darbo sutartį); savininkas pats sumokėjo įmokas kaip individualia veikla užsiimantis asmuo (išskyrus dirbančius su verslo liudijimais). 2) nuo asmeniniams poreikiams išimamos sumos, kuri negali būti mažesnė kaip MMA, o jei lėšų asmeniniams poreikiams savininkas neišima mokama nuo MMA. PSD - 9 proc. mokama kas mėnesį nuo MMA (300 eurų). GPM-15proc., tačiau apskaičiuojant GPM, VSD ir PSD mokesčiai įtraukiami į atskaitymus. Taikoma MNPD ir MPNPD.
Samdomų darbuotojų apmokes- tinimas	Netaikomas.	VSD visoms socialinio draudimo rūšims (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų) – 30,98 proc. arba 31,98 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis (iš jų darbdavio 27,98 proc. + darbuotojo 3 arba 4 proc.). PSD - 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM - 15 proc. Taikomas NPD priklausantis nuo pajamų dydžio ir PNPD.	VSD visoms socialinio draudimo rūšims (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų) – 30,98 proc. arba 31,98 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis (iš jų darbdavio 27,98 proc. + darbuotojo 3 arba 4 proc.). PSD - 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM - 15 proc. Taikomas NPD priklausantis nuo pajamų dydžio ir PNPD.
Pridėtinės vertės mokestis	Nėra PVM mokėtojas.	Privaloma registruotis PVM mokėtoju jei apyvarta iš Lietuvoje vykdomos veiklos per paskutinius 12 mėn. viršija 45 000 eurų arba per kalendorinius metus įsigyjamų prekių iš kitų ES šalių vertė viršija 14 000 eurų.	Privaloma registruotis PVM mokėtoju jei apyvarta iš Lietuvoje vykdomos veiklos per paskutinius 12 mėn. viršija 45 000 eurų arba per kalendorinius metus įsigyjamų prekių iš kitų ES šalių vertė viršija 14 000 eurų.
Pelno mokestis	Nėra.	Nėra, grynosios pajamos apmokestinamos kaip savininko.	Iki 300 000 eurų apyvartos ir 10 darbuotojų įmonėje taikomas lengvatinis 5 proc. pelno mokestis. Daugiau 300 000 eurų - 15 proc.

Verslo pradžia

Lentelėje vartojami sutrumpinimai:

VSD - valstybinio socialinio draudimo įmoka;

PSD - privalomojo sveikatos draudimo mokestis; GPM - gyventojų pajamų mokestis;

NPD - neapmokestinamasis pajamų dydis; PNPD - papildomas NPD; MNPD- metinis NPD;

MMA – minimali mėnesinė algos dydis.

Uždaroji akcinė bendrovė	Mažoji bendrija
VSD visoms socialinio draudimo rūšims (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų) - 30,98 proc. arba 31,98 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis (iš jų darbdavio 27,98 proc. + darbuotojo 3 arba 4 proc.). PSD - 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM - 15 proc. Taikomas NPD priklausantis nuo pajamų dydžio ir PNPD. Išmokant dividendus GPM - 15 proc.	VSD (pagrindinei ir papildomai pensijos daliai), - 26,3 proc. (27,3 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis) mokama: 1) tik nuo MB nario išimamos asmeniniams poreikiams lėšų sumos jeigu: MB veikia pirmuosius metus; narys yra ne vyresnis nei 29 metų; jam paskirta senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensija; įmokos už narį jau sumokėtos (pvz., dirbant pagal darbo sutartį); narys pats sumokėjo įmokas kaip individualia veikla užsiimantis asmuo (išskyrus dirbančius su verslo liudijimais). 2) nuo asmeniniams poreikiams išimamos sumos, kuri negali būti mažesnė kaip MMA, o jei lėšų asmeniniams poreikiams narys neišima mokama nuo MMA. PSD - 9 proc. mokama kas mėnesį nuo MMA (300 eurų). GPM-15proc., tačiau apskaičiuojant GPM, VSD ir PSD mokesčiai įtraukiami į atskaitymus. Taikoma MNPD ir MPNPD.
VSD visoms socialinio draudimo rūšims (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų) – 30,98 proc. arba 31,98 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis (iš jų darbdavio 27,98 proc. + darbuotojo 3 arba 4 proc.). PSD - 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM - 15 proc. Taikomas NPD priklausantis nuo pajamų dydžio ir PNPD.	VSD visoms socialinio draudimo rūšims (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų) – 30,98 proc. arba 31,98 proc. jei moka papildomą 1 proc. pensijų įmoką savo lėšomis (iš jų darbdavio 27,98 proc. + darbuotojo 3 arba 4 proc.). PSD - 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM - 15 proc. Taikomas NPD priklausantis nuo pajamų dydžio ir PNPD.
Privaloma registruotis PVM mokėtoju jei apyvarta iš Lietuvoje vykdomos veiklos per paskutinius 12 mėn. viršija 45 000 eurų arba per kalendorinius metus įsigyjamų prekių iš kitų ES šalių vertė viršija 14 000 eurų.	Privaloma registruotis PVM mokėtoju jei apyvarta iš Lietuvoje vykdomos veiklos per paskutinius 12 mėn. viršija 45 000 eurų arba per kalendorinius metus įsigyjamų prekių iš kitų ES šalių vertė viršija 14 000 eurų.
Iki 300 000 eurų apyvartos ir 10 darbuotojų įmonėje taikomas lengvatinis 5 proc. pelno mokestis. Daugiau 300 000 eurų - 15 proc.	Iki 300 000 eurų apyvartos ir 10 darbuotojų įmonėje taikomas lengvatinis 5 proc. pelno mokestis. Daugiau 300 000 eurų - 15 proc.

3 lentelėje išvardyta, kokie yra skirtingų verslo formų reikalavimai valdymui ir veiklos apribojimais.

Verslo forma	Valdymas	Veiklos pasirinkimo apribojimai
Individuali veikla pagal verslo liudijimą	—	Galima verstis tik veiklomis, kurios išvardytos individualios veiklos rūšių sąraše.
Individuali veikla pagal pažymą	—	Galima verstis visomis ūkinėmis komercinėmis veiklomis, išskyrus toms, kurias vykdyti gali tik juridinis asmuo.
Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)	Vadovas, taip pat gali būti sudarytas kolegialus valdymo organas - valdyba.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla.
Individuali įmonė (IĮ)	IĮ savininkas kartu yra ir įmonės vadovas. Vadovu gali būti ir kitas savininko paskirtas asmuo.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla.
Žemės ūkio bendrovė (ŽŪB)	Valdybos pirmininkas arba administracijos vadovas, jei ŽŪB narių susirinkimas nutaria, kad valdyba nesudaroma. ŽŪB - tai gamybinei ir komercinei veiklai įsteigta įmonė, kurioje pajamos per ūkinius metus už žemės ūkio produkciją ir suteiktas paslaugas žemės ūkiui sudaro daugiau kaip 50 proc. visų realizavimo pajamų.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla.
Ūkinės bendrijos (ŪB)	ŪB vardu turi teisę veikti kiekvienas tikrasis narys, jeigu bendrijos jungtinės veiklos sutartyje nenustatyta kitaip.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla.
Mažoji bendrija (MB)	MB steigėjai (nariai) gali pasirinkti vieną iš dviejų MB organų struktūrų: - kai MB yra tik mažosios bendrijos narių susirinkimas, kuris kartu yra ir valdymo organas. Šiuo atveju MB nebūtų kitų organų, tik būtų susirinkimo išrinktas MB atstovas, tačiau sprendimus visais MB veiklos klausimais priimtų mažosios bendrijos narių susirinkimas; - kai MB yra narių susirinkimas ir vienasmenis valdymo organas - mažosios bendrijos vadovas, su kuriuo būtų sudaroma civilinė sutartis.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla.

BŪSIMASIS VERSLININKAS STEIGDAMAS ĮMONĘ JAU TURI:

- Žinoti, kokius ir kada reikės mokėti mokesčius, bei teikti deklaracijas;
- Būti išsiaiškinęs darbuotojų samdos reikalavimus;
- Kur pigiau nuomotis kontorą / biurą, kieno kompiuterių išperkamosios nuomos pasiūlymai ir kt. yra palankesni ir pan.;
- Būti susipažinęs su darbų saugos reikalavimais ir, jei reikia, žinoti, kur pirkti sertifikatus;
- Žinoti, kuriame banke atsidaryti sąskaitą (priklausomai nuo deklaruojamos veiklos, sąskaitos banke atidarymo procedūros laikas gali būti skirtingas);
- Gerai apsiskaičiuoti, ar jau laikas steigti įmonę, nes kartais geriau turėti išankstinį įdirbį, pvz., turėti sutartis su klientais, ir tada steigti įmonę;
- Su partneriais jau turi būti aptartas veiksmų įmonėje planas: kaip pasiskirstys akcijos, kokios bus papildomos investicijos, kaip bus dengiami nuostoliai ir kt.;
- Neturėti iliuzijų, kad pradėtas verslas iš karto atneš pelno.

Daugiau informacijos:

www.verslilietuva.lt
www.finmin.lt
www.tax.lt
www.socmin.lt
www.vmi.lt
www.vmi.lt
www.verslovartai.lt

SĖKMĖS ISTORIJA

**Kmokų sėkmė:
kaip originalus produktas augina verslą.**

Nuo idėjos iki verslo – beveik metai laiko. Tiek laiko užtruko unikalaus produkto idėjos išgryninimas ir technologijos tobulinimas, gamybos linijos kūrimas, o tuomet jau beliko tik pradėti verslą. Šitaip susikūrė UAB „Kmokas“, gaminantis mažus saldžius burbuliukus – kmokus.

Kmokai yra panašūs į dirbtinius žuvies ikrus, tačiau gali būti pagaminti iš bet kokio skysčio, pagal kliento poreikius. Klientai jau spėjo atrasti braškių, persikų, mėtų ar juodųjų serbentų skonio kmokus. Kmokais galima puošti desertus, konditerijos gaminius, dėti į kokteilius, pagardinti įvairius pieno produktus ar tiesiog jais smaližiauti.

Įmonės ir produkto pavadinimas pasirinktas ne atsitiktinai – jį išrinko vaikai. Tiesiog nėra tokio žodžio, kuris tiksliai atspindėtų įmonės gaminamą produkciją, nors variantų buvo tikrai ne vienas: saldūs ikrai, burbuliukai, apvalūs želiukai, burbuliukai – guminukai, tačiau nei vienas iš jų negalėjo tiksliai apibūdinti naujojo produkto. Buvo nuspręsta sukurti naują žodį ir prekės ženklą. „Sugalvojome daug įvairių, nieko nereiškiančių žodžių, panaršėm internete, kad tie žodžiai nieko nereikštų, o tuomet jau sprendimą patikėjom vaikų teismui – taip atsirado UAB „Kmokas“

Verslo pradžia

ir kmokai“ – apie visiškai naujo produkto atsiradimą pasakoja UAB „Kmokas“ įkūrėjas ir vadovas Liudas Rainys.

Pasak jaunojo verslininko, verslo pradžia niekada nebūna lengva, ypač kai reikia susidurti su buhalterija, darbų sauga, leidimais verslui bei panašiais dalykais. „Čia man itin padėjo „Verslios Lietuvos“ konsultantai. Pradedant verslą trūko žinių, tad pasinaudojau, galima sakyti, visais portalų verslovartai.lt įrankiais ir funkcijomis: kontroliniais klausimynais bei verslo atmintine „Maisto prekių parduotuvė“, verslo plano skaičiuokle. Be abejo, buvo labai naudinga konsultantų pagalba bei pirmųjų metų verslo krepšelio paslauga, kuria pasinaudojau kurdamas verslą“, – pasakoja L. Rainys.

Susitvarkęs visus leidimus, L. Rainys jau galėjo pradėti veiklą 2014 m. spalio pabaigoje. „Teko judėti labai greitai, nes jau lapkričio pradžioje laukė Litexpo maisto prekių ir gėrimų paroda, kurioje nusprendėme dalyvauti. Praktiškai per savaitę teko susikurti įmonės stendą, surasti pakuotes produktui, paruošti etiketes ir dar daugybę kitų dalykų. Buvo tikrai smagu! Po parodos pajudėjo ledai, kadangi buvome pastebėti ne tik paprastų vartotojų, tačiau ir kitų gamintojų“, – aktyvų verslo startą prisimena „Kmoko“ savininkas.

Verslininkas pasakoja turintis planų ir artimiausiai ateičiai: technologiją ketinama pritaikyti ne tik maisto pramonėje. Įmonė jau bendradarbiauja su žvejais ir siekia sukurti skystį, kuris „patiktų“ žuvisms. Tokį skystį pavertus kmokais, juos bus galima naudoti kaip masalą žvejybai. „Žinoma, tam reikės papildomų investicijų, nes bus reikalinga nauja gamybos linija, tačiau tikrai neketiname sustoti“, – artimiausius planus atskleidžia L. Rainys.

KUR REGISTRUOTI VERSLĄ? KAIP STEIGTI ĮMONĘ?

Jeigu nuspręsite vykdyti individualią veiklą, t.y. dirbti su verslo liudijimu ar pažyma, tokią veiklą turėsite registruoti Valstybinėje mokesčių inspekcijoje

www.vmi.lt

Jei nuspręsite steigti įmonę - juridinį asmenį, naują įmonę reikės įregistruoti Juridinių asmenų registre

www.registrucentras.lt

Steigdami uždaryją akcinę bendrovę, mažąją bendriją ar individualiąją įmonę galite naudotis pavyzdiniais steigimo dokumentais, kuriuos rasite interneto svetainėje:

*http://www.ukmin.lt/web/lt/verslo_aplinka/imoniui_teise/pavyzdiniai_steigimo_dokumentai
http://www.ukmin.lt/lt/veikla/veiklos_sritys/imoniui_teise/steigimo_dokum/index.php*

Įmones galima steigti elektroniniu būdu:

www.registrucentras.lt/savitarna/

UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS STEIGIMAS

Steigimo procedūros:

1. Sudaromas UAB steigimo aktas (sutartis). UAB steigimo aktas sudaromas, kai UAB steigia vienas steigėjas. UAB steigimo sutartis sudaroma, kai ją steigia du ar daugiau steigėjų.
2. Steigiamos UAB pavadinimas gali būti laikinai įtraukiamas į Juridinių asmenų registrą.*
3. Atidaroma steigiamos UAB kaupiamoji sąskaita banke.
4. Įnešami pinigai įstatiniam kapitalui į kaupiamąją sąskaitą banke (visa suma ar pradiniai įnašai, bet ne mažiau kaip 2500 Eur (8632 Lt)).
5. Sudaromi ir pasirašomi UAB įstatai.
6. Sudaromas UAB akcininkų sąrašas.
7. Sušaukiamas UAB steigiamasis susirinkimas.**
8. Gaunamas patalpų savininko sutikimas registruoti steigiamos UAB buveinę, jeigu steigėjas nėra vienintelis patalpų savininkas.
9. Įvykdomos kitos įstatymuose ir steigimo sutartyje ar steigimo akte nustatytos prievolės.
10. Dokumentai pateikiami notariniam tvirtinimui po to, kai yra įvertinti nepiniginiai įnašai***, kuriais iš dalies apmokamos akcijos, sudaryta UAB steigimo sutartis ar steigimo aktas, pasirašyti UAB įstatai, įmokėti visi pradiniai įnašai už pasirašytas akcijas, įvyko UAB steigiamasis susirinkimas, jeigu jis buvo šaukiamas, sudarytas UAB akcininkų sąrašas ir įvykdytos kitos įstatymuose ir steigimo sutartyje ar steigimo akte nustatytos prievolės.
11. Notariškai patvirtinti UAB dokumentai pateikiami Juridinių asmenų registrui.
12. UAB laikoma įsteigta nuo jos įregistravimo Juridinių asmenų registre.

* Steigėjai gali kreiptis į Juridinių asmenų registrą dėl steigiamos UAB pavadinimo laikino įtraukimo į Juridinių asmenų registrą. Steigiamos UAB pavadinimas įtraukiamas į Juridinių asmenų registrą šešiams mėnesiams.

** UAB steigiamasis susirinkimas gali būti nešaukiamas, jeigu steigimo sutartyje ar steigimo akte yra nurodomi pagal įstatų visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo UAB organo nariai.

*** Kadangi nepiniginio įnašo įvertinimas gali užtrukti, patartina nepiniginį įnašą, kuriuo iš dalies apmokamas įstatinis kapitalas, pateikti įvertinti nepriklausomam turto vertintojui iš anksto.

UAB STEIGIMO IŠLAIDOS:

- UAB kaupiamosios sąskaitos atidarymas banke - 6 Eur;
- Steigimo dokumentų notarinis tvirtinimas - 72-232 Eur;
- UAB registravimas Juridinių asmenų registre - 57.34 Eur;
- UAB pavadinimo laikinas įtraukimas į Juridinių asmenų registrą - 16.22 Eur;
- Kreipiantis dėl UAB steigimo dokumentų parengimo į teisininkus, papildomai jų paslaugos gali kainuoti 115-580 Eur.

UAB STEIGIMAS

NAUDOJANTIS PAVYZDINIAIS

STEIGIMO DOKUMENTAIS

UAB steigimo dokumentai (steigimo sutartis (aktas), įstatai) gali būti rengiami naudojantis ir ūkio ministro įsakymais patvirtintais pavyzdiniais UAB steigimo dokumentais: UAB, kurią steigia vienas steigėjas, ir UAB, kurią steigia du ar daugiau steigėjų. Šiuos steigimo dokumentus rasite Ūkio ministerijos interneto svetainėje www.ukmin.lt, skirsnyje „Verslo aplinka“, skyrelyje „Įmonių teisė“.

Nuo 2010 m. lapkričio mėn. UAB galima steigti ir elektroniniu būdu, dokumentus pateikiant tiesiogiai Juridinių asmenų registro tvarkytojui per elektroninę klientų savitarnos sistemą, jeigu:

- *steigėjas turi kvalifikuotą elektroninį parašą (šiuo metu naudojamas valstybės įmonės Registrų centro Serifikatų centro išduotas kvalifikuotas sertifikatas arba Asmens dokumentų išrašymo centro prie Vidaus reikalų ministerijos išduota asmens tapatybės kortelė, kurioje įrašyti asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir kvalifikuoto parašo sertifikatai), mobilusis elektroninis parašas (išduoda mobilaus ryšio tiekėjai);*
- *steigimo akto forma;*
- *steigiamos UAB akcijos apmokamos tik piniginiu įnašu;*
- *steigiamos UAB pavadinime neketinama vartoti trumpojo valstybės pavadinimo „Lietuva“;*
- *pavadinimas yra laikinai įtrauktas į Juridinių asmenų registrą;*
- *steigėjas yra patalpų, suteikiamų buveinei registruoti, vienintelis savininkas, t.y. patalpos steigėjui nepriklauso bendrosios dalinės ar bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba asmenys, suteikiantys adresą MB buveinei įregistruoti, turi turėti kvalifikuoto el. parašo sertifikatą;*
- *patalpoms, suteikiamoms buveinei registruoti, Nekilnojamo turto registre nėra įregistruotas turto areštas.*

Naudingos nuorodos:

www.registrucentras.lt/jar/ - Juridinių asmenų registro interneto svetainė.

www.notarurumai.lt - Notarų rūmų interneto svetainė.

www.ukmin.lt - Ūkio ministerijos interneto svetainė

MB STEIGIMAS NAUDOJANTIS PAVYZDINIAIS STEIGIMO DOKUMENTAIS

MB steigimo dokumentai gali būti rengiami naudojantis ir ūkio ministro įsakymais patvirtintais pavyzdiniais MB steigimo dokumentais: MB, kurią steigia vienas steigėjas ir MB, kurią steigia du ar daugiau steigėjų. Šiuos steigimo dokumentus rasite Ūkio ministerijos interneto svetainėje www.ukmin.lt, skirsnyje „Verslo aplinka“ skyrelyje „Įmonių teisė“.

MB galima steigti ir elektroniniu būdu, dokumentus pateikiant tiesiogiai Juridinių asmenų registro tvarkytojui per elektroninę klientų savitarnos sistemą, jeigu:

- *steigėjas turi kvalifikuotą el. parašo sertifikatą (VĮ Registrų centro Sertifikatų centro išduotas kvalifikuotas sertifikatas arba Asmens tapatybės kortelė, kurioje įrašyti asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir kvalifikuoto parašo sertifikatai, mobilusis elektroninis parašas (išduoda mobilaus ryšio tiekėjai);*
- *steigimo dokumentai rengiami vadovaujantis MB pavyzdiniais nuostatais, MB steigimo akto forma;*
- *steigiamos MB pavadinime neketinama vartoti trumpojo valstybės pavadinimo „Lietuva“;*
- *pavadinimas yra laikinai įtrauktas į Juridinių asmenų registrą;*
- *asmens, suteikiantys adresą MB buveinei registruoti, turi turėti kvalifikuoto el. parašo sertifikatą;*
- *patalpoms, suteikiamoms buveinei registruoti, Nekilnojamo turto registre nėra įregistruotas turto areštas.*

MB STEIGIMO IŠLAIDOS:

- MB kaupiamosios sąskaitos atidarymas banke - 0-0,06 Eur;
- Steigimo dokumentų notarinis tvirtinimas (steigiant ne elektroniniu būdu) – 86- 100 Eur;
- MB registravimas Juridinių asmenų registre - 51.61 Eur;
- MB pavadinimo laikinas įtraukimas į Juridinių asmenų registrą - 16.22 Eur;
- Kreipiantis dėl MB steigimo dokumentų parengimo į teisininkus, papildomai jų paslaugos gali kainuoti 100 - 170 Eur.

INDIVIDUALIOS ĮMONĖS STEIGIMAS

Steigimo procedūros:

1. Sudaromi individualios įmonės (toliau - Įmonė) nuostatai, kuriuos pasirašo steigiamos Įmonės savininkas.
2. Steigiamos Įmonės pavadinimas gali būti laikinai įtraukiamas į Juridinių asmenų registrą.*
3. Jeigu savininkas nebus Įmonės vadovas, jis paskiria Įmonės vadovu kitą asmenį ir tai nurodo Įmonės nuostatuose.
4. Gaunamas patalpų savininko sutikimas registruoti steigiamos Įmonės buveinę, jeigu steigėjas nėra vienintelis patalpų savininkas.
5. Įmonės nuostatai kartu su kitais reikalingais dokumentais pateikiami notariniam tvirtinimui.
6. Notariškai patvirtinti Įmonės nuostatai pateikiami Juridinių asmenų registrui.
7. Įmonė yra laikoma įsteigta nuo jos įregistravimo Juridinių asmenų registre.

** Įmonės steigėjas gali kreiptis į Juridinių asmenų registrą dėl steigiamos Įmonės pavadinimo laikino įtraukimo į Juridinių asmenų registrą. Steigiamos Įmonės pavadinimas įtraukiamas į Juridinių asmenų registrą šešiems mėnesiams.*

ĮMONĖS STEIGIMO IŠLAIDOS:

Įmonės nuostatų notarinis tvirtinimas - 25 – 58 Eur;

Įmonės registravimas Juridinių asmenų registre - 30.99 Eur;

Už Įmonės pavadinimo laikiną įtraukimą į Juridinių asmenų registrą - 16.22 Eur;

Kreipiantis dėl Įmonės steigimo dokumentų parengimo į teisininkus, papildomai jų paslaugos gali kainuoti - 58 – 522 Eur.

PAVYZDINIAI ĮMONĖS NUOSTATAI

Įmonės nuostatai gali būti rengiami naudojantis pavyzdiniais Įmonės nuostatais: www.ukmin.lt, skirsnis „Verslo aplinka“, skyrelis „Įmonių teisė“.

Nuo 2010 m. sausio mėn. Įmonės galima steigti elektroniniu būdu, dokumentus pateikiant tiesiogiai Juridinių asmenų registro tvarkytojui per elektroninę klientų savitarnos sistemą, jeigu:

- *steigėjas turi kvalifikuotą elektroninį parašą (šiuo metu naudojamas valstybės įmonės Registrų centro Sertifikatų centro išduotas kvalifikuotas sertifikatas arba Asmens dokumentų išrašymo centro prie Vidaus reikalų ministerijos išduota asmens tapatybės kortelė, kurioje įrašyti asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir kvalifikuoto parašo sertifikatai), mobilusis elektroninis parašas (išduoda mobilaus ryšio tiekėjai);*
- Įmonės steigėjas yra veiksnus fizinis asmuo;
- Įmonės nuostatai rengiami vadovaujantis pavyzdiniais Įmonės nuostatais;
- steigiamos Įmonės pavadinime neketinama vartoti trumpojo valstybės pavadinimo „Lietuva“;
- pavadinimas yra laikinai įtrauktas į Juridinių asmenų registrą;
- steigėjas yra patalpų, suteikiamų buveinei registruoti, vienintelis savininkas, t.y. patalpos steigėjui nepriklauso bendrosios dalinės ar bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba asmenys, suteikiantys adresą MB buveinei registruoti, turi turėti kvalifikuoto el. parašo sertifikatą;
- patalpoms, suteikiamoms buveinei registruoti, Nekilnojamo turto registre nėra įregistruotas turto areštas.

Įmonę įregistruoti elektroniniu būdu galima prisijungus prie Registrų centro klientų savitarnos sistemos adresu www.registrucentras.lt/savitarna/.

Daugiau informacijos:

www.registrucentras.lt/jar/ - Juridinių asmenų registro interneto svetainė.

www.notarurumai.lt - Notarų rūmų interneto svetainė.

www.ukmin.lt - Ūkio ministerijos interneto svetainė

JEI SAMDYSIU DARBUOTOJUS?

Jei nuspręsite samdyti darbuotojų, labai svarbu teisingai įforminti darbo santykius - tinkamai juos priimti ir atleisti. Papratai darbuotojai samdomi įsteigus UAB, tačiau gali samdyti ir IĮ, MB, VŠĮ ir kitos verslo formos.

Prieš pradėdant samdyti darbuotojus reikia susipažinti su dokumentais, reglamentuojančiais darbo santykius, darbuotojų saugą ir sveikatą (LR darbo kodeksu, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Profesinės rizikos vertinimo nuostatais, Darbo sutarčių registravimo taisyklėmis, Darboviečių įrengimo bendraisiais nuostatais, Darbo įrenginių naudojimo bendraisiais nuostatais ir kt.)

Su darbuotoju turite sudaryti darbo sutartį, t.y. rašytinį susitarimą pagal pavyzdinę formą (ją rasite <http://www.lrs.lt>).

Samdomų darbuotojų apmokestinimas:

VSD-33,98%
(iš jų 30,98 %
darbdavio, +3%
darbuotojo)

GPM – 15 %
(darbuotojo)

**Garantinis
fondas**
0,2 % (darbdavio)

**Sveikatos
Draudimas**
6 % (darbuotojo)

Taikomas NDP, priklausantis nuo pajamų dydžio.

Daugiau informacijos:

www.socmin.lt - Socialinės ir darbo apsaugos ministerija.

www.vdi.lt - Valstybinė darbo inspekcija.

www.ldb.lt - Lietuvos darbo birža.

www.sodra.lt - Valstybinis socialinis draudimas.

KADA NAUDINGA TAPTI PVM MOKĖTOJU?

PVM mokėtoju privalo registruotis įmonė (IĮ, UAB, MB ir kt.) ir fizinis asmuo (vykdantis individualią veiklą pagal pažymą, jeigu jų apyvarta iš Lietuvoje vykdomos veiklos teikiant prekes/paslaugas per paskutinius 12 mėn. viršija 45 000 Eur (155 000 Lt) ar iš kitos ES valstybės narės įsigyja prekių daugiau nei už 14 000 Eur (35 000 Lt) per kalendorinius metus. Taip pat įmonė gali registruotis PVM mokėtoju savanoriškai. Bet pirmiausiai reikėtų nuspręsti, ar įmonei yra naudinga tapti PVM mokėtoju? Jeigu jūsų įmonės teikiamų paslaugų/prekių pagrindiniai pirkėjai yra PVM mokėtojai, tuomet dažniausiai registruotis verta. Jūsų klientams PVM mokėtojams kainos padidėjimas dėl PVM problemų nesukels, o Jūs galėsite susigrąžinti PVM už savo sąnaudas (kurą ir kitas išlaidas veiklai). Reikia įvertinti ir tai, kad nebuvimas PVM mokėtoju potencialiems klientams iš karto parodo ganėtinai nedideles įmonės apyvartas. Registruotis PVM mokėtoju naudinga ir toms verslo įmonėms, kurios eksportuoja prekes į trečiąsias šalis ar į Europos Sąjungos šalis nares.

*Daugiau oficialios informacijos apie registravimąsi PVM mokėtoju galima rasti:
<http://www.vmi.lt/cms/web/kmndb/1.8.3>*

AR MAN REIKĖS LICENCIJŲ?

Tam tikra veikla gali būti licencijuojama. Kitaip tariant, kai kurioms veiklos rūšims privalu gauti atitinkamą licenciją ar leidimą. Todėl prieš pradėdami verslą turite įsitikinti, ar nėra reikalaujama licencija užsiimti jūsų verslu. Visų leidimų sąrašą su atsakingomis institucijomis rasite čia:

<http://www.verslovartai.lt/lt/paslaugu-tiekejams/leidimu-sarasas/>.

Taip pat vertėtų atkreipti dėmesį, kad veiklos licencijavimas taikomas tiek juridiniams, tiek fiziniams asmenims.

Tam tikrais atvejais fiziniai asmenys įpareigojami turėti licenciją, leidimą ar kitą dokumentą, suteikiantį teisę verstis tam tikra veikla, kuriai vykdyti nėra reikalavimo įsteigti įmonę.

Taip pat yra reikalavimai būtinai įsteigti įmonę, jei nori užsiimti tam tikra ūkine komercine, gamybine veikla (pvz., gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymu ir kt.).

Kodėl apskritai yra priimtas licencijuojamos veikos reikalavimas?

Licencijavimo taisyklės

Kiekvienai įstatymų nustatytai licencijuojamos veiklos rūšiai Vyriausybė tvirtina licencijavimo taisykles. Jose nurodoma licencijuojama veikla, licenciją išduodanti institucija ir jos įgaliojimai, licencijai gauti reikalingi dokumentai, pateiktų dokumentų nagrinėjimo tvarka ir kt. Licencijavimo taisykles galima rasti institucijų, išduodančių licencijas, interneto puslapiuose.

Tam, kad būtų galima užsiimti tam tikros rūšies veikla, gali prireikti papildomų įgūdžių, o netinkamai vykdant tam tikrą veiklą gali būti pažeisti viešieji interesai, geros moralės principai, kilti grėsmė žmonių sveikatai ir gyvybei, asmenų turtui, jų teisėms ir teisėtiems interesams.

Licencijos reikės, jei norėsite verstis prekyba pirotechnikos gaminiais ir ginklais, farmacinė veikla, alkoholio gamyba ir prekyba, keleivių vežimu ir kt. Be to, licencijas suteikia skirtingos institucijos – ministerijos, komisijos ir kt. Pvz., jei norėsite užsiimti vertybinių popierių, banderolių, dokumentų blankų ir kt. gamyba, licencijos turėsite kreiptis į Valstybinę dokumentų technologinės apsaugos tarnybą, o jei nuspręsite prekiauti antikvariniais daiktais, licenciją jums išduos Kultūros vertybių apsaugos departamentas.

Daugiau informacijos:
www.verslovartai.lt
www.verslilietuva.lt

„VIENO LANGELIO“ PRINCIPAS

„Verslo vartai“ veikia „vieno langelio“ principu - tai galimybė elektroniniu būdu pateikti visus dokumentus leidimui, licencijai gauti, patikslinti, papildyti ir siųsti dokumentus 120 institucijų:

<http://www.verslovartai.lt/lt/paslaugos/pranesimu-dezute>

<http://www.verslovartai.lt/lt/paslaugos/pranesimu-dezute>

- Be to, „Verslo vartų“ svetainėje galima rasti:
- Informaciją bei konsultacijas apie verslui reikalingas licencijas bei leidimus, kokius dokumentus reikia pateikti, kiek kainuoja, kiek laiko užtrunka;
- Informaciją apie techninius reikalavimus gaminiams, bei statybos srities gaminiams tiekiamiems į Lietuvos rinką (pvz., produktų saugos, pakavimo, ženklinimo reikalavimai);
- Nuorodas į kitų ES šalių kontaktinius centrus, vykdančius analogiškas funkcijas tose šalyse;

Paslaugų ir gaminių kontaktinis centras priklauso ES šalių kontaktinių centrų tinklui, vienijančiam 28 ES šalių bei Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos kontaktinius centrus. Vienas iš šio centro tikslų - palengvinti verslininkams paslaugų bei gaminių teikimo per sieną administracines procedūras.

IŠ KUR
GAUTI
PINIGŲ?

ES FINANSINĖ
PARAMA

IŠ KUR GAUTI PINIGŲ?

Pinigų galite pasiskolinti iš tėvų, giminių ir draugų, kurie tiki jūsų idėja ir palaiko jūsų iniciatyvą. Kuo daugiau surinksite savo kapitalo, tuo bus lengviau.

Jei nuosavų lėšų nepakaks, gali tekti skolintis. Paskolas pradedant verslą teikia finansų institucijos - bankai, kredito unijos. Pasak Vilniaus kredito unijos, pirmasis žingsnis būtų tiesiog ateiti su verslo planu, kuris gali būti ir supaprastintas, pas juos pirmajam pokalbiui. Kredito unijos paskolą gali suteikti pradedančiajam veiklą bet kokiame šalies ūkio sektoriuje.

Su INVEGOS garantijomis paskolas pradedantiejiems teikia šalies komerciniai bankai. Bankas, priimdamas sprendimą kredituoti, sprendžia, ar jam pakanka jūsų pasiūlyto užstato. Jei trūksta, tuomet bankas kreipiasi į INVEGĄ dėl garantijos suteikimo ir pateikia reikalingus dokumentus.

INVEGA garantuoja pirmos paskolos dalies grąžinimą bankui iki 80 proc. Likusios negarantuotos paskolos dalies grąžinimą bankas užsitikrina SVV subjekto pasiūlytais užstatais, įsikeisdamas už paskolos lėšas įsigyjamą turtą.

Iš kur gauti pinigų?

Pasiskolinęs iš banko smulkusis ir vidutinis verslininkas turi galimybių palengvinti paskolos atidavimo sąlygas: pagal Dalinio paskolų palūkanų kompensavimo ekonomikos skatinimo priemonę, jums gali būti kompensuojama 50 proc. paskolos palūkanų, jei paskola turi INVEGOS garantiją ir neviršija 724050 Eur.

Ieškant pinigų galima pasirūšti dalyvauti ir konkursuose. Pvz., verslo plano rengimo konkurse, Jaunimo verslo klubo projekte „Verslauk“ (www.verslus.lt) ir kt. Laimėję konkursą užsitikrintumėte dalinį finansavimą verslo pradžia.

Yra galimybė dalyvauti ir įvairiose konferencijose ir konkursuose, kurie vadinami verslo akceleratoriais, kitose šalyse, ten kur didelės bendrovės ieško naujų idėjų ir darbuotojų. Čia galima laimėti finansavimą, galimybę įgyvendinti savo idėją ir gauti nemažai gerų patarimų.

Valstybės parama:

Pateikus paraišką Darbo biržai dėl svarankiško užimtumo rėmimo ar vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo galima gauti valstybės paramą darbo vietoms steigti. Darbo birža darbdaviui kompensuoja dalį darbo užmokesčio ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotą draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų už įdarbintus darbo biržose registruotus bedarbius.

Daugiau informacijos:

www.invega.lt

[www.ldb.lt/Informacija/ PaslaugosDarbdaviams](http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams)

Iš kur gauti pinigų?

KĄ DARYTI, KAD GAUČIAU PARAMĄ?

Svetainės www.esparama.lt dalyje www.esinvesticijos.lt/ rasite informacijos apie patvirtintas priemones pagal sektorių arba pagal prioritetą.

Pasirinkę Jus dominančią finansavimo sritį ir / ar pareiškėjo tipą, gausite sąrašą priemonių, kuriomis siūlytume detaliau pasidomėti. Kiekvienai priemonei skirtoje svetainės Gairės pareiškėjams > Kaip gauti paramą? dalyje rasite jus dominančios priemonės aprašymą, priemonei taikomą projektų atrankos būdą, finansavimo sąlygų aprašus, galimus pareiškėjus, paskelbtus kvietimus, pareiškėjus informuojančius ir konsultuojančius tarpinių ir įgyvendinančių institucijų darbuotojus, valstybės ir regionų projektų atrankos atvejais – kviečiamų teikti paraiškas projektų sąrašus, pateiktas paraiškas ir jų vertinimo rezultatus, priimtus sprendimus skirti paramą.

<http://www.esinvesticijos.lt/>

Interneto svetainėje www.esparama.lt rasite išsamų paaiškinimą, kaip pradėdami ir plėtodami verslą galite pasinaudoti Ekonomikos skatinimo plano priemonėmis ir siekti ES struktūrinių fondų finansavimo.

KITI GALIMI LĖŠŲ ŠALTINIAI

Verslumo skatinimo fondas teikia paskolas ir / ar subsidijas labai mažoms, mažoms įmonėms, fiziniams asmenims, pradedantiems individualią veiklą arba verslą pagal verslo liudijimą, taip pat verslu užsiimančioms socialinėms įmonėms. Iš fondo galima gauti iki 24907 Eur (86 000 litų) paskolą. Pirmenybė teikiama bedarbiams, jaunimui iki 29 metų, vyresniems nei 50 metų ir neįgaliesiems. Paskolą reikės grąžinti per 3-5 metus. Fondas gali finansuoti iki 90 proc. projekto vertės.

Mažų kreditų teikimas - Ekonomikos skatinimo plano priemonė, pagal kurią galite gauti iki 101 367 Eur lengvatinę paskolą. Šias paskolas smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms, įregistruotoms ir veikiančioms Lietuvoje, taip pat projektams, kurie bus įgyvendinami Lietuvoje, teikia Šiaulių bankas, Medicinos bankas, bankas „Citadelė“.

INVEGOS kontroliuojantysis fondas, kurio apimtis - 51,26 mln. Eur (200 mln. Litų) ES paramos lėšų, lėšas investuoja per Atvirą kreditų fondą 0,43 mln. Eur (apimtis - 100 mln. litų) ir šalies komercinius bankus - finansinius tarpininkus.

Daugiau informacijos:
www.invega.lt

AR MAN REIKIA INVESTUOTOJŲ?

Dar viena galimybė užsitikrinti savo verslo finansavimą - idėją ir verslo planą pristatyti verslo angelui ar investuotojui iš rizikos kapitalo fondo. Jei jie pamatys verslo perspektyvą, gali būti, kad sutiks investuoti ir pirmajame idėjos plėtojimo etape. Tiesa, pastarųjų metų patirtis rodo, kad šie investuotojai daugiausia investuoja į informacines technologijas, bioinžineriją ir mediciną, bet kad yra ir tokia galimybė, žinoti reikia.

Investuotojai jūsų verslą vertins skaitydami verslo planą. Tai, kaip pavyks pristatyti investuotojams savo verslo idėją, bus jūsų idėjų pastangų patikrinimas. Svarbiausia, kad verslo idėja kristų į akis ir jos turinys bei profesionali forma žadintų susidomėjimą. Geriems rizikos kapitalo investuotojams kiekvieną savaitę pateikiamos dešimtys verslo idėjų.

Investuotojai vertina vadovų kompetenciją ir patyrimą, verslo augimo galimybes. Jiems įdomu, kaip jus rengiatės pritraukti klientų, kuo pranoksite konkurentus ir t.t. Jei privatūs investuotojai nuspręs prie jūsų verslo prisidėti savo lėšomis, tai turėsite sutarti, kada baigsis jų įsipareigojimai ir kaip jie susigrąžins savo investicijas ir pasiims uždirbtą pelną. Paprastai investuotojai perka pradedančiųjų įmonių akcijas ir pasitraukdami iš verslo jas parduoda – arba jums ir jūsų bendraturčiams, arba ieško naujų akcininkų.

ES finansinė parama

ES suteikus paramą Lietuvoje buvo įkurti rizikos kapitalo fondai, investuojantys į pradedantį verslą - mažas ir vidutines sparčiai augančias įmones:

JEREMIE kontroliuojantysis fondas, turintis investuoti 96,7 mln. litų, kurį valdo Europos investicijų fondas (EIF), kartu su Lietuvos UAB „BaltCap“ įsteigė 20 mln. eurų rizikos kapitalo fondą „Lithuania SME Fund“ (Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo fondas). Fondo gyvavimo laikotarpis - 10 metų su galimybe pratęsti dar 2 metams.

„LitCapital“ - į mažas ir vidutines šalies įmones investuos 20 mln. eurų Europos investicinio fondo ir privačių lėšų.

„Verslo angelų fondas I“ - investicinis fondas, investuoja lygiomis dalimis su privačiu verslo angelu. Tiek fondo, tiek verslo angelo investuojamos sumos siekia nuo 25 000 iki 200 000 eurų (nuo 86 300 litų iki 690 600 litų). Fonde iš viso yra 8 mln. Eur (27,6 mln. litų). Fondą valdo UAB „Mes invest“ ir UAB „Strata“ konsorciumas.

„Practica Capital“ yra rizikos kapitalo įmonių grupė įsteigta 2011 m. susibūrus savo verslus pardavusių verslininkų ir finansininkų komandai. Teikia ankstyvos ir vėlesnės stadijos finansavimą smulkiam ir vidutiniam verslui Lietuvoje.

Daugiau informacijos:
www.baltcap.com
www.versloangelai.eu
www.practica.lt

KAS INVESTUOJA Į BESIKURIANTĮ VERSLĄ?

Verslo angelai – tai bendrovė arba privatus asmuo, investuojantis į pasirinktą jauną ir perspektyvų verslą dalį savo kapitalo. Verslo angelai ne tik skiria savo pinigų, bet ir globoja, prižiūri verslą, į kurį investuoja, bei su jo vadovais dalijasi profesine patirtimi. Dažnai į vieną verslą investuoja keli tarpusavyje susitarę angelai.

Rizikos kapitalo fondai - bendrovių ar organizacijų valdomi fondai, investuojantys į pradedantį verslą dažnai labai ankstyvoje jo stadijoje. Rizikos kapitalo fondas nusiperka dalį įmonės akcijų ir uždirba iš dividendų arba tas akcijas vėliau parduos. Rizikos kapitalo investuotojas aktyviai dalyvauja įmonės veikloje ir savo žiniomis, ryšiais, patirtimi stengiasi plėtoti įmonės veiklą. Fondai į perspektyvius verslus investuoja nuo kelių šimtų tūkstančių iki keleto milijonų eurų.

Verslo akceleratoriai - programos, kurias remia didelės bendrovės arba valstybė. Iš pateiktų projektų atrenkamos perspektyviausios verslo idėjos, tuomet su jų autoriais kelis mėnesius intensyviai dirba įvairių sričių mentorai, kurie pataria, kaip vystyti ir plėtoti besikuriantį verslą. Pažangiausi programų dalyviai, baigę akceleratorių programas, dažniausiai gauna finansavimą tolimesniam verslo vystymui.

JEI NORIU PRADĖTI VERSLĄ KAIME?

Nusprendus pradėti verslą kaime informacijos kokios veiklos rūšys kaime skatinamos rasite Lietuvos žemės ūkio ministerijos tinklalapyje. Taip pat sužinosite, kokia parama iš Europos žemės ūkio fondo skiriama kaimo plėtrai, kokie kaimo plėtros procesai laikomi efektyviais ir yra skatinami.

Kaimo plėtros 2014-2020 m. prioritetai

- 1. Skatinti žinių perteikimą ir inovacija žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse.*
- 2. Didinti visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą ir ūkių perspektyvumą.*
- 3. Skatinti maisto grandinės organizavimą ir rizikos valdymą žemės ūkyje.*
- 4. Atkurti, išsaugoti ir pagerinti nuo žemės ūkio ir miškininkystės priklausančias ekosistemas.*
- 5. Skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose.*
- 6. Skatinti socialinę įtraukti, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.*

Palyginti daugiau galimybių sulaukti finansavimo kaime turi tie, kurie turi idėjų kurti ir plėtoti alternatyvius, ne žemės ūkio veiklos, verslus. Gali kreiptis visi turintys idėjų, kaip pagerinti gyvenimo kokybę kaime ir didinti kaimo gyventojų užimtumą.

Daugiau informacijos:
www.zum.lt
www.nma.lt

VERSLO
PATENTAVIMAS
IR IŠRADIMAI

Verslo patentavimas ir išradimai

Sėkmingai įmonės veikloje pritaikytas pramoninės nuosavybės objektas - išradimas, prekės ženklas ar dizainas - gali atnešti milžinišką sėkmę ir lemti gerus finansinius įmonės rodiklius, būti veiksminga konkurencijos priemonė ir padėti užkariauti rinką, sudaryti didžiąją dalį įmonės turto, ar būti gera rekomendacija verslo partneriams ir puikus konkurentų taikiny.

Akivaizdu, kad, tokio turto tinkamai neapsaugojus, kyla pagrįsta rizika jo netekti, o kartu - patirti nuostolių. Dėl to kiekviena įmonė privalo įvertinti turimus pramoninės nuosavybės objektus bei tinkamai juos apsaugoti dar prieš pradėdama naudoti.

Patentu galima apsaugoti įvairius išradimus: vaisto formulę, šildymo technologiją, automobilio detalės mechanizmą ar gaminio receptūrą.

Lietuvoje maksimali patento galiojimo trukmė, kuri priklauso nuo metinio mokesčio, - 20 metų nuo užregistravimo dienos.

Patento savininkas naudos iš apsaugoto išradimo gali gauti tiek jį naudodamas pats, tiek per trečiuosius asmenis, kurie už išradimo naudojimą moka savininkui mokestį.

Išradimais nelaikomi ir patentu negali būti apsaugoti mokslo teorijos atradimai ir matematiniai metodai, išoriniai gaminių vaizdai, žaidimų, intelektinės ar ūkinės veiklos planai, taisyklės ir būdai, kompiuterių programos ir informacijos teikimo būdai.

Šiuos objektus paprastai saugo autorių teisės.

Išradimas turi atitikti šiuos kriterijus: jis yra naujas, jo nežino atitinkamos srities specialistai, jį galima pagaminti ar panaudoti praktikoje.

Verslo patentavimas ir išradimai

Neišduodami gydymo, ligų diagnozavimo ir profilaktikos būdų, taip pat augalų ar gyvūnų veislių patentai.

Negali būti saugomi ir išradimai, kurių komercinis panaudojimas prieštarautų visuomenės interesams, moralės ir žmogiškumo principams.

Išradimo apsauga galioja tik toje valstybėje, kuriai patentas išduotas.

Prekės ženklas suteikia jo savininkui teisę drausti kitiems asmenims be jo leidimo naudoti tapatų ar panašų žymenį tapačioms ar panašioms prekėms ar paslaugoms.

Prekės ženklas galioja 10 metų. Vėliau registracija gali būti pratęsta dar 10 metų. Savininkas gali naudoti prekės ženklą pats arba suteikti teisę už užmokestį jį naudoti tretiesiems asmenims.

Įregistruoto dizaino savininkas turi išimtinę teisę dizainą naudoti, leisti arba drausti kitiems asmenims be jo leidimo gaminti, siūlyti parduoti, parduoti, pateikti į rinką, importuoti, eksportuoti, kaupti ir naudoti bet kokius gaminius ar jų dalis, kurių dizainas informuotiems vartotojams nesudaro bendro įspūdžio, kad skiriasi nuo įregistruoto dizaino.

Pradinis dizaino registracijos galiojimo terminas - 5 metai, vėliau jis gali būti pratęstas iki 25 metų.

Visa reikalinga informacija apie patentus, jų registravimą, mokesčius bei kur kreiptis norint įregistruoti, pvz., prekės ženklą kitose šalyse, pateikta LR valstybinio patentų biuro internetinėje svetainėje:

<http://www.vpb.lt>

Prekės ženklas yra bet koks žymuo, kurio paskirtis - atskirti vieno asmens prekes ar paslaugas nuo kito asmens prekių ar paslaugų ir kurį galima pavaizduoti grafiškai.

Dizainas - viso gaminio ar jo dalies vaizdas, sudarytas iš gaminio ir / ar specifinių jo ornamentikos savybių - linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir / ar medžiagos.

KLAUSIMAI, Į KURIUOS TURĖTUMĖTE ATSAKYTI SIEKDAMI PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS OBJEKTO APSAUGOS:

Prieš registravimą:

- Ar objektas gali būti saugomas ir registruojamas?
- Ar objektas galės būti pritaikomas mano versle ir duoti ekonominės naudos? Kur objektas galės būti naudojamas?
- Ar objektas visiškai parengtas registruoti?
- Kiek man tai kainuos?

Po registravimo:

- Asmeninis naudojimas, licencijavimas ar pardavimas?
- Jei bus pažeistos mano kaip savininko teisės, ką turėčiau daryti?

VERSLO INFORMACIJA

VšĮ Alytaus verslo
konsultacinis centras
info@avkc.lt
(8 315) 74 357, (8 682) 50 121

VšĮ Druskininkų turizmo ir verslo
informacijos centras
information@druskininkai.lt
(8 313) 60 800

Kauno Verslininkų namai
info@vn.lt
(8 37) 32 41 82, (8 699) 75675,
(8 699) 74 888

VšĮ Jonavos turizmo ir verslo
informacijos centras
direktore.jvic@gmail.com
(8 349) 52 622, (8 618) 59 100

VšĮ Kaišiadorių turizmo ir verslo
informacijos centras
verslas@kaisiadorys.lt
(8 346) 60 466, (8 683) 55737

VšĮ Kėdainių turizmo ir verslo
informacijos centras
info@kedainiuvic.lt
(8 347) 56 900, (8 687) 21 117

VšĮ Skuodo informacijos centras
grazina@infoskuodas.lt
(8 440) 73 510, (8 610) 21 314

Klaipėdos ekonominės
plėtros agentūra
info@kepa.lt
(8 46) 31 10 10, (8 46) 420 510

VšĮ Kupiškio turizmo ir verslo
informacijos centras
kupivic@takas.lt
(8 459) 35 605, (8 672) 02 034, 35 603;
(8 459) 52 505

VšĮ Rietavo verslo informacijos centras
verslas@rietavovic.lt
(8 448) 68 202, 68 104, (8 620) 62 124

VšĮ Telšių apskrities verslo inkubatorius
tavi@tavi.com
(8 686) 62 890, (8 444) 51 569

VšĮ Šakių verslo informacijos centras
sakai.svic@is.lt
(8 345) 51 090, (8 682) 08 787

VšĮ Kazlų Rūdos verslo inkubatorius
direktorius@krvi.lt, info@krvi.lt
(8 615) 45 185, (8 343) 98 800

VšĮ Vilkaviškio turizmo ir verslo
informacijos centras
d.rikliene@vilkaviskisinfo.lt,
info@vilkaviskisinfo.lt
(8 342) 20 525, (8 618) 51 718

VšĮ Šiaulių rajono turizmo ir verslo
informacijos centras
vic@siauliai-r.sav.lt
(8 41) 58 44 86, (8 615) 31 441

VšĮ Šiaulių verslo inkubatorius
alius@svi.lt
(8 41) 59 55 00, (8 687) 99890

VšĮ Pakruojo verslo
informacijos centras
infos@pakruojovic.lt,
direktore@pakruojovic.lt
(8 421) 61 213, (8 616) 10 765

VšĮ Kelmės turizmo ir verslo
informacijos centras
direktore@kelmevic.lt
(8 427) 61 430, (8 611) 88 996,
(8 679) 53 489

VšĮ Joniškio turizmo ir verslo
informacijos centras
vic@jvic.lt
(8 426) 52 388, (8 687) 51 559

VšĮ Tauragės verslo
informacijos centras
tbic@tbic.lt, info@tbic.lt
(8 446) 61 221, (8 446) 61 222,
(8 655) 38 778

VšĮ Jurbarko verslo
informacijos centras
jvc@jurbarkas.omnitel.net
(8 447) 71 408, 71 407,
(8 685) 12 348

VšĮ Raseinių verslo
informacijos centras
info@rvic.lt
(8 428) 70 723, (8 616) 15 353,
(8 616) 50 244

VšĮ Ukmergės turizmo ir verslo
informacijos centras
verslas@ukmergeinfo.lt
(8 340) 63 551, (8 655) 97 411

VšĮ Vilnijos verslo inkubatorius
info@vi.lt
(8 5) 26 60 660, 26 60 650,
(8 685) 32 562

VšĮ Švenčionių verslo
informacijos centras
infocentras@svic.lt
(8 387) 68 210, 66 360, (8 387) 51 047,
(8 671) 70 212

VšĮ Utenos verslo informacijos centras
info@utenosvic.lt
(8 389) 50 238, 50 622

VšĮ Anykščių verslo informacijos centras
anvic@cabletv.lt
(8 381) 59 089, (8 614) 47 676

VšĮ Zarasų verslo informacijos centras
Lithuania@zarasai.lt
(8 385) 37 052, (8 686) 09 918

VšĮ Molėtų turizmo ir verslo
informacijos centras
tvic@infomoletai.lt
(8 383) 51 187, (8 698) 43 008

VšĮ Ignalinos AE regiono
verslo inkubatorius
info@inkubatorius.lt
(8 386) 70 160, 70 159

VšĮ Ignalinos AE regiono
plėtros agentūra
info@iaeregionas.lt
(8 386) 50 400

VŠĮ „VERSLI LIETUVA“ ATSTOVAI REGIONUOSE:

Marijampolėje:

mob. 8 613 81809,
Vytauto g. 19, Marijampolė.

Radviliškyje:

mob. 8 683 97690, tel. 8 422 53014,
Gedimino g. 8, Radviliškis.

Rokiškyje:

mob. 8 613 97695, tel. 8 458 52101,
Respublikos g. 94, Rokiškis.

Akmenėje:

mob. 8 683 97690, tel. 8 425 54999,
Kudirkos g. 27, Naujoji Akmenė.

Elektrėnuose:

tel. 8 528 39537,
Elektrinės g. 8, Elektrėnai.

Šalčininkuose:

mob. 8 611 28948, tel. 8 380 51028,
Vilniaus g. 49, Šalčininkai.

Širvintose:

tel. 8 382 51397,
Vilniaus g. 81, Širvintos.

Biržuose:

mob. 8 679 58456, tel. 8 450 34946,
Rotušės g. 24 B, Biržai.

Pasvalyje:

mob. 8 679 58456, tel. 8 450 34946,
Biržų g. 14B, Pasvalys.

Telšiuose:

mob. 8 687 42861
Turgaus a. 21, Telšiai.

Plungėje:

mob. 8 687 42861, tel. 8 448 50511,
Vytauto g. 7/9, Plungė.

Mažeikiuose:

mob. 8 683 97690,
Ventos g. 8A, Mažeikiai.

Ignalinoje:

mob. 8 611 22869,
Ateities g. 23, Ignalina.

Vilniuje:

mob. 8 611 22869,
A.Goštauto g. 40A, Vilnius.

Bendri kontaktai:

El. paštas.: info@verslilietuva.lt

Tel. 8 (5) 249 90 83

www.verslilietuva.lt

UŽRAŠAMS

UŽRAŠAMS

UŽRAŠAMS
